

PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2012 – 2015 GMINY GĄSAWA

ROZDZIAŁ I WPROWADZENIE

1. Podstawą prawną do działań związanych z ochroną zdrowia psychicznego są:
  - 1) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011r. Nr 231 poz. 1375 z późn. zm.);
  - 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.);
  - 3) ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) określająca zadania własne gminy w zakresie zaspokojenia potrzeb wspólnoty z zakresu ochrony zdrowia;
  - 4) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r. Nr 164 poz. 1027 z późn. zm.);
  - 5) ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70 poz. 473 z późn. zm.), zadanie własne gminy realizowane jest w ramach corocznie uchwalanego przez Radę Gminy Gąsawa Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przemocy w Rodzinie.
2. Według definicji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zdrowiem określa „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko brak choroby lub zniedołężnienia”. W odniesieniu do przytoczonej definicji zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. W związku z powyższym zdrowie psychiczne jest ważnym elementem zdrowia publicznego.
3. Światowa Organizacja Zdrowia, Unia Europejska oraz organy administracji publicznej Polski opracowały szereg dokumentów określających modele opieki psychiatrycznej. Podstawowym aktem prawnym w tym zakresie jest ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określająca, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.
4. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.
5. Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego polega w szczególności na:
  - 1) promocji zdrowia psychicznego;
  - 2) zapobieganiu zaburzeniom psychicznym;
  - 3) zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania;
  - 4) kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.
6. Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w Gminie Gąsawa jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej i ambulatoryjnej finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne.
7. Z budżetu Gminy Gąsawa finansowane są zadania z zakresu pomocy społecznej, które nakreśla ustawa o pomocy społecznej.
8. Do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi.

ROZDZIAŁ II

LOKALNA DIAGNOZA ZJAWISKA ZABURZENIA PSYCHICZNEGO

1. Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:
  - 1) chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne);
  - 2) upośledzone umysłowo;
  - 3) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.
2. Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika, że w ciągu 18 lat, tj. od 1990 – 2007 wskaźnik rejestrowanego rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych wzrósł o 119% (z 1.629 do 3.571 na 100 tys. ludności) w opiece ambulatoryjnej i o 50% (z 362 do 542 na 100 tys. ludności) w opiece stacjonarnej.
3. Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gąsawie w oparciu o kryteria definicji zaburzeń psychicznych sformułowanej w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało:
  - 1) w 2009r. 12 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:
    - a) zasiłek stały – 2 osoby,
    - b) zasiłek okresowy – 2 osoby,
    - c) zasiłek celowy – 8 osób;
  - 2) w 2010r. 18 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:
    - a) zasiłek stały – 5 osób,
    - b) zasiłek okresowy – 3 osoby,
    - c) zasiłek celowy – 10 osób;
  - 3) w 2011r. 18 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:
    - a) zasiłek stały – 3 osoby,
    - b) zasiłek okresowy – 4 osoby,
    - c) zasiłek celowy – 11 osób.

ROZDZIAŁ III

DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

1. Cel główny:

Promocja zdrowia psychicznego poprzez podniesienie wiedzy oraz zapobieganie zaburzeniom psychicznym, zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi opieki zdrowotnej, innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.
2. Cele szczegółowe:
  - 1) upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu;
  - 2) zapobieganie zaburzeniom psychicznym;
  - 3) skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.
3. Sposób realizacji:
  - 1) podniesienie świadomości środowiska lokalnego na temat promocji zdrowia psychicznego poprzez umieszczenie plakatów oraz ulotek w miejscach ogólnie dostępnych;
  - 2) organizowanie w szkołach prelekcji i pogadanek o zagrożeniach z zakresu zdrowia psychicznego;
  - 3) kierowanie na badania dzieci i młodzieży u których występują zaburzenia zachowania do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Żninie;
  - 4) kierowanie do Środowiskowego Domu Dziennego Pobytu w Żninie;
  - 5) kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do domów pomocy społecznej lub zabezpieczenie specjalistycznych usług opiekuńczych;
  - 6) kierowanie na komisję do spraw orzekania o niepełnosprawności;
  - 7) porady i konsultacje dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi, kierowanie do Poradni Zdrowia Psychicznego lub Szpitala Psychiatrycznego.
4. Źródła finansowania:

- 1) budżet Gminy Gąsawa;
  - 2) środki Narodowego Funduszu Zdrowia;
  - 3) środki pozabudżetowe.
5. Partnerzy programu:
- 1) Urząd Gminy w Gąsawie;
  - 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gąsawie;
  - 3) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Beata Szczęsna w Gąsawie;
  - 4) Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych w Gąsawie;
  - 5) Międzygminne Stowarzyszenie Wspierania Niepełnosprawnych Dzieci, Osób Dorosłych oraz ich Rodzin z siedzibą w Gąsawie;
  - 6) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie;
  - 7) Poradnia Zdrowia Psychicznego w Żninie;
  - 8) Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Żninie;
  - 9) Środowiskowy Dom Dziennego Pobytu w Żninie;
  - 10) Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy Gminy Gąsawa;
  - 11) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gąsawie;
  - 12) Policja.

PRZEWODNICZĄCY RADY GMINY

Marek Maciejewski